

Η ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΣΥΝΕΠΑΓΕΤΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ (Φεβρουάριος 2008)

Συγγραφέας: ΤΙΝΑ ΜΠΙΡΜΠΙΛΗ

«Μέχρι το 2030, οι παγκόσμιες ενεργειακές ανάγκες αναμένεται να είναι 50% μεγαλύτερες από σήμερα. Την ίδια στιγμή, οι επιστήμονες καλούν για 25% μείωση των εκπομπών των αερίων του θερμοκηπίου μέχρι το 2050, για να αποφευχθούν σοβαρές αλλαγές στο κλίμα της Γης. Να συμβιβάσεις αυτές τις απαιτήσεις και συγχρόνως να προσαρμοστείς στις επιπτώσεις από την κλιματική αλλαγή, είναι μια από τις βασικές προκλήσεις του 21ου αιώνα» (International Institute for Sustainable Development).

Το θέμα της παγκόσμιας συνάντησης στο Μπαλί ήταν το πολυμερές πλαίσιο της επίλυσης της κλιματικής αλλαγής μετά το 2012, όταν η πρώτη δεσμευτική περίοδος του Πρωτοκόλλου του Κιότο θα έχει λήξει. Οι επικεφαλής της διαπραγμάτευσης, ξόδεψαν τον περισσότερο χρόνο της Διάσκεψης στην αναζήτηση συμφωνίας για τον οδικό χάρτη του Μπαλί («Bali roadmap»). Στόχος ήταν να οριοθετήσουν μέχρι τον Δεκέμβριο του 2009 το καθεστώς που θα ισχύσει μετά το 2012. Πέρα από τη συμφωνία επί της διαδικασίας και των στόχων που θα πρέπει να θέτει ο οδικός χάρτης, συζητήθηκαν τέσσερα ακόμη βασικά θέματα: προσαρμογή (adaptation), διαχείριση των επιπτώσεων (mitigation), μεταφορά τεχνολογίας (technology transfer) και χρηματοδότηση (financing).

Η κλιματική αλλαγή θέτει σημαντικές προκλήσεις σε πολλά μέτωπα και αμφισβητεί μοντέλα και νοοτροπίες που έρχονται από ένα παρελθόν που έχει εξαντληθεί ως αντίληψη στο παρόν, πόσο μάλλον στο μέλλον.

Αμφισβήτηση πρώτη: Στον τομέα της εξωτερικής πολιτικής μπορούμε να συνεχίσουμε να θεωρούμε απαρέγκλιτη την ηγεμονία και την αυτονομία του κράτους σε τόσο περίπλοκα θέματα, που ξεπερνούν τα σύνορα μιας χώρας, τόσο ως προς τις επιπτώσεις τους όσο και ως προς τη δυνατότητα αντιμετώπισής τους;

Αμφισβήτηση δεύτερη: Σε έναν κόσμο που ζει μέσα στην ανασφάλεια και στο φόβο, κυρίως μετά τα τρομοκρατικά χτυπήματα της 11ης Σεπτεμβρίου, μήπως τελικά ο κίνδυνος της κλιματικής αλλαγής και των επιπτώσεων που θα έχει για την ασφάλεια και τη σταθερότητα είναι πολύ μεγαλύτερος από τον κίνδυνο των τρομοκρατικών χτυπημάτων; Και άρα, μήπως πρέπει να ιεραρχήσουμε τα θέματα ασφάλειας και προστασίας διαφορετικά;

Αμφισβήτηση τρίτη: Μήπως, τελικά, το κόστος της αντιμετώπισης των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στην οικονομία και στην κοινωνία θα είναι πράγματι μεγαλύτερο από το κόστος της πρόληψης αυτών των επιπτώσεων, όπως αποδείχτηκε πρόσφατα και από τη μελέτη του Stern;

Αμφισβήτηση τέταρτη: Αποτελεί η κλιματική αλλαγή προνόμιο της πολιτικής ατζέντας των εναλλακτικών κομμάτων, που βρήκαν την έκφρασή τους στα πράσινα κόμματα της Ευρώπης; Μπορεί να αποτελέσει σήμερα τη διαχωριστική γραμμή μιας αριστερής προοδευτικής πολιτικής, από μια δεξιά, συντηρητική πολιτική, ή τελικά γίνεται δυνατή ή αδύναμη -εξαρτάται- τάση ενός πολιτικού συστήματος που έχει φτάσει στα όριά του, εξ αιτίας ενός αδιέξοδου οικονομικού μοντέλου που έχει υιοθετηθεί;

Αμφισβήτηση πέμπτη: Μπορεί το ζήτημα της κλιματικής αλλαγής, που παραμένει στον πυρήνα του πρόβλημα περιβαλλοντικό, να αφεθεί προς συζήτηση μόνο, ή κυρίως, από τους υπουργούς Περιβάλλοντος, ή μήπως χρειάζεται ένας άλλος φορέας που θα μπορεί να πετύχει μεγαλύτερη ενσωμάτωση της περιβαλλοντικής και της οικονομικής διάστασης;

Και τι σημαίνουν όλες αυτές οι αμφισβητήσεις για την Ελλάδα; Τι σημαίνουν για μια Ελλάδα που δεν έχει καν ξεχωριστό Υπ. Περιβάλλοντος και όπου η συζήτηση επικεντρώνεται γύρω από το όφελος ή μη του διαχωρισμού του περιβάλλοντος από την τριτοκοσμική αντίληψη της συνύπαρξής του με τα δημόσια έργα;

Μήπως θα έπρεπε να αμφισβητήσουμε στη χώρα μας την ίδια τη βάση της δημόσιας συζήτησης και να κατευθυνθούμε αλλού, ξεκινώντας τη συζήτηση από τη δημιουργία ενός Υπ. Βιώσιμης Ανάπτυξης, που θα έχει επιτελική και οριζόντια λειτουργία και θα προσπαθεί να επηρεάσει ή να διαμορφώσει ένα διαφορετικό

Νόμος και Φύση

Αστική μη κερδοσκοπική εταιρεία για το περιβάλλον και την αειφόρο ανάπτυξη
<https://nomosphysis.org.gr>

οικονομικό μοντέλο; Ενός Υπουργείου που θα επενδύει στην έρευνα και την καινοτομία γύρω από περιβαλλοντικά φιλικές τεχνολογίες, που θα διαμορφώνει περιβαλλοντική συνείδηση και θα αλλάζει τις νοοτροπίες, που θα επενδύει σε αυτό που στη χώρα μας αποτελεί ακόμη το συγκριτικό της πλεονέκτημα: το ίδιο της το περιβάλλον!

Το άρθρο δημοσιεύθηκε στο περιοδικό «Μεταρρύθμιση», τ. 20, Φεβρουάριος 2008, σ. 23-24.